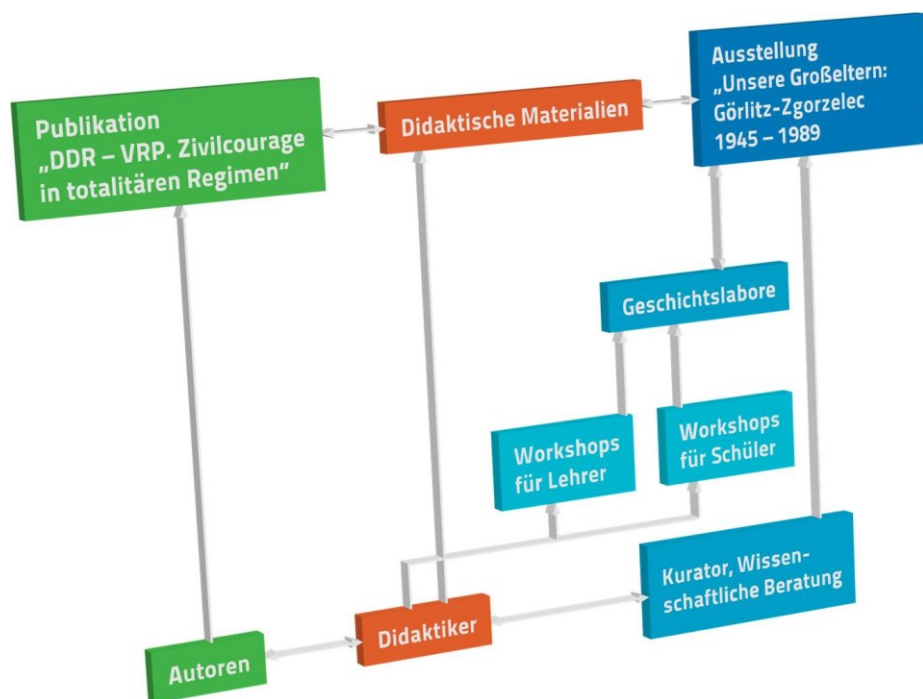

Bürger für die Freiheit.
Sachsen und Niederschlesien 1945-1989
Obywatele dla wolności.
Saksonia i Dolny Śląsk 1945-1989

Bürger für die Freiheit 1945-1989

Zusammenfassung

Erarbeitung neuartiger zweisprachiger Lehrmittel und Lernformen am Beispiel der Geschichte der VRP und der DDR zwischen 1945 und 1989

Einreicher

Sächsische Bildungsagentur

EU-Förderung

ja

Projektpartner

Sächsische Bildungsagentur,
Stadtverwaltung Görlitz ,
Augustum-Annen-Gymnasium Görlitz,
Der Sächsische Landesbeauftragte für die Stasi - Unterlagen;
Polnisches Institut Berlin, Filiale Leipzig,
Urząd Miasta Zgorzelec,
Liceum Ogólnokształcące im. Braci Śniadeckich, Zgorzelec,
Gimnazjum nr 1 im. Bolesława Chrobrego, Zgorzelec,
Gimnazjum nr 3 im. Armii Krajowej, Zgorzelec,
DODN - Dolnośląski Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli we Wrocławiu

Ort/Region

Görlitz;
Zgorzelec

Realisierungszeitraum

09/2009-08/2013

Aktuelle Projektphase

Realisierung

Kernbotschaft

Das Projekt trägt durch neue didaktische Formen im zeitgeschichtlichen Unterricht und die Erstellung deutsch-polnischer Lehrmaterialien zur Entwicklung einer gemeinsamen regionalen Identität und des zivilgesellschaftlichen Bewusstseins bei Schülern und Lehrern bei.

Działalność obywateli na rzecz wolności 1945-1989

Streszczenie

Opracowanie nowatorskich dwujęzycznych materiałów naukowych i nowych form nauczania na przykładzie historii PRL-u i NRD między 1945 i 1989 r.

Zgłaszający

Sächsische Bildungsagentur

Współfinansowanie ze środków unijnych
tak**Partnerzy projektu**

Sächsische Bildungsagentur,
Stadtverwaltung Görlitz ,
Augustum-Annen-Gymnasium Görlitz,
Der Sächsische Landesbeauftragte für die Stasi - Unterlagen;
Polnisches Institut Berlin, Filiale Leipzig,
Urząd Miasta Zgorzelec,
Liceum Ogólnokształcące im. Braci Śniadeckich, Zgorzelec,
Gimnazjum nr 1 im. Bolesława Chrobrego, Zgorzelec,
Gimnazjum nr 3 im. Armii Krajowej, Zgorzelec,
DODN - Dolnośląski Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli we Wrocławiu

Miejsce/Region

Görlitz;
Zgorzelec

Okres realizacji

09/2009-08/2013

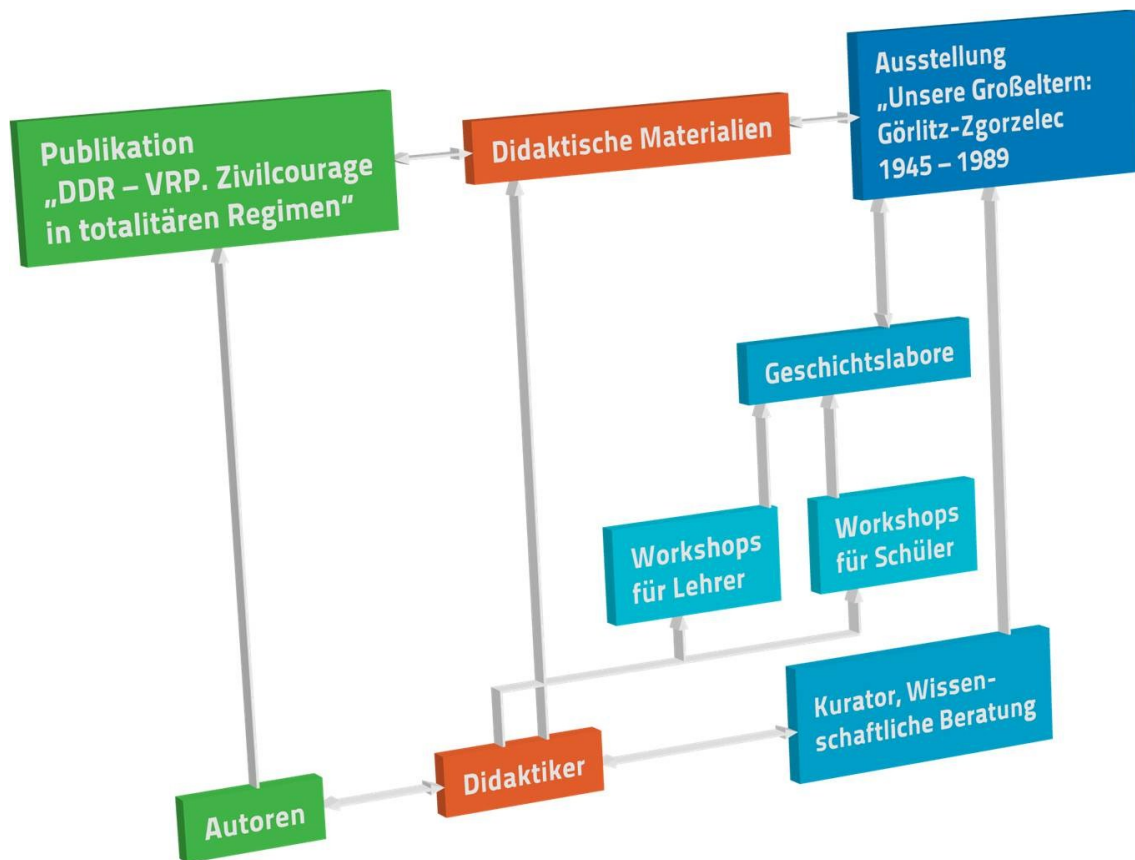
Aktualny etap rozwoju projektu

realizacja

Główne przesłanie

Projekt poprzez nowe dydaktyczne formy nauczania historii najnowszej jak i opracowania niemiecko-polskich materiałów do nauczania historii służy wspieraniu wspólnej polsko-niemieckiej tożsamości regionalnej i postawy obywatelskiej uczniów i nauczycieli.

Abbildungen - ilustracje

Beschreibung des Projekts

In dem Projekt wird die regionale Geschichte des Raums Görlitz/Zgorzelec zwischen 1945 und 1989 durch 15- bis 17-jährige Schüler aus Sachsen und Niederschlesien gemeinsam erforscht. Dies soll die nachbarschaftliche Verbundenheit der Jugendlichen über die Grenze hinweg stärken und zu einem besseren Verständnis der schwierigen, gemeinsamen Geschichte beitragen. Das Projekt ist Bestandteil der EU-geförderten sächsischen Strategie der grenzüberschreitenden Zusammenarbeit mit Polen im Bildungsbereich. Es knüpft an ein Vorgängerprojekt mit dem Titel „Geschichte verstehen – Zukunft gestalten“ an, in dem ausgewählte Aspekte der deutsch-polnischen Beziehungen in den Jahren 1933-1945 behandelt wurden.

Das Projekt trägt durch neue didaktische Formen im zeitgeschichtlichen Unterricht und die Erstellung deutsch-polnischer Lehrmaterialien zur Entwicklung einer gemeinsamen regionalen Identität und des zivilgesellschaftlichen Bewusstseins bei Schülern und Lehrern bei.

Im Rahmen des Projekts „Bürger für die Freiheit“ entstehen innovative, ergänzende Unterrichtsmaterialien für den Geschichtsunterricht, die in deutsch-polnischen Tandemteams von profilierten Historikern unter fachdidaktischer Anleitung erstellt werden. Die Publikation erscheint zweisprachig und behandelt Themen, die im deutsch-polnischen Grenzraum auf beiden Seiten gleichermaßen relevant sind. Daneben erarbeiten Schüler in „Geschichtslaboren“ an ihren Schulen in Zusammenarbeit mit Wissenschaftlern und Zeitzeugen Aspekte der Lokalgeschichte, die in eine Ausstellung zum Thema „Unsere Großeltern. Görlitz-Zgorzelec 1945-1989“ einfließen. Die Projektergebnisse werden durch begleitende Konferenzen und Lehrerfortbildungen untermauert. Zielgruppen des Projekts sind insbesondere Schüler im Alter von 15-17 Jahren und Lehrer aus Görlitz und Zgorzelec.

Die Umsetzung erfolgt durch das Koordinierungsbüro der Ziel3-Projekte (INTERREG A) der Sächsischen Bildungsagentur in Görlitz.

Begründung der Auszeichnung

In den Jahren 1945-1989 bestand zwischen der damaligen DDR und der VR Polen keinerlei Auseinandersetzung mit den Themen Aussiedlung und Vertreibung obwohl gerade diese Erfahrungen die Lebensgeschichte der Menschen in der Grenzregion maßgeblich geprägt haben. Das Projekt fördert durch seinen Ansatz, Schüler aus Görlitz und Zgorzelec gemeinsam die Geschichte ihrer Region erforschen zu lassen, das gegenseitige Verständnis und den Zusammenhalt über die Grenze hinweg. Unterstützt werden die Schüler dabei von Lehrern, Historikern und Zeitzeugen.

Die beteiligten Schulen, Kommunen und Partnerinstitute demonstrieren anhand eines zeitlichen und räumlichen Beispiels aus der Nachkriegsgeschichte des deutsch-polnischen Grenzraums, wie die gemeinsame Auseinandersetzung mit der Geschichte der eigenen Region gelingen und ein *gemeinsamer* „Geschichtsraum“ geschaffen werden kann.

Das Projekt wird von einer in ihren Strukturen und Instrumenten auf Dauerhaftigkeit angelegten deutsch-polnischen Partnerschaft getragen, die durch die gemeinsame Entwicklung neuer Lehrmaterialien und Lehrformen weit über die Abstimmung gemeinsamer Lehrbücher hinausgeht. Sie besitzt Vorbildfunktion für die Vermittlung der schwierigen deutsch-polnischen Geschichte im Grenzgebiet an der Oder und Neiße. Damit wäre ein Dialog begonnen der zur Überwindung der weiterhin noch bestehenden Vorurteile beitragen könnte. Besondere Beachtung verdient darüber hinaus der Umstand, dass über die Wahl der Schüler als Zielgruppe eine sehr breite Gruppe über das schulische Netzwerk in der Region erreicht werden kann.

Die Rolle der wissenschaftlichen und organisatorischen Begleitung soll nach dem Wunsch der Jury vor allem in der Bekanntmachung und weiteren Verbreitung dieses Modells des geschichtlichen Dialoges mit Schülern in allen Regionen entlang der deutsch-polnischen Grenze bestehen.

Opis projektu

W ramach projektu uczniowie z Saksonii i Dolnego Śląska w wieku od 15 do 17 lat wspólnie badają historię regionalną Zgorzelca i Görlitz. Ma to wzmocnić ponadgraniczne więzi między młodymi ludźmi i przyczynić się do lepszego rozumienia trudnej, wspólnej historii.

Projekt stanowi część składową wspieranej przez środki unijne saksońskiej strategii współpracy transgranicznej z Polską w zakresie oświaty. Projekt nawiązuje do poprzedniego projektu Saksońskiej Agencji Oświatowej p.t. „Zrozumieć historię – kształtować przyszłość”, w którym opracowane zostały wybrane aspekty stosunków polsko-niemieckich w latach 1933-1945.

Projekt poprzez nowe dydaktyczne formy nauczania historii najnowszej jak i opracowania niemiecko-polskich materiałów do nauczania historii służy wspieraniu wspólnej polsko-niemieckiej tożsamości regionalnej i postawy obywatelskiej uczniów i nauczycieli.

W ramach projektu „Obywatele dla wolności” powstają innowacyjne materiały uzupełniające do nauczania historii, opracowywane przez niemiecko-polskie tandemy historyków przy uwzględnieniu wskazówek dydaktycznych. Dwujęzyczna publikacja opracowywana w ramach projektu porusza tematy ważne dla obu stron obszaru polsko-niemieckiego pogranicza. Poza tym uczniowie we współpracy z naukowcami i świadkami historii zajmują się aspektami historii lokalnej w ramach „laboratoriów historycznych” organizowanych w ich szkołach. Efekty ich pracy będzie można obejrzeć na wystawie „Nasi dziadkowie. Görlitz-Zgorzelec 1945- 1989”.

Dopełnieniem projektu są konferencje fachowe i doskonalenia zawodowe nauczycieli.

Grupy docelowe projektu są przede wszystkim uczniowie w wieku 15-17 lat i nauczyciele z Görlitz i Zgorzelca.

Projekt realizowany jest poprzez Biuro Koordynacyjne Projektów EWT Saksońskiej Agencji Oświatowej w Görlitz.

Uzasadnienie wyróżnienia

W latach 1945-1989 między NRD a PRL nie istniał dyskurs na temat wysiedleń i wypędzeń, chociaż właśnie te przeżycia naznaczyły bardzo silnie historię życia ludzi w regionie przygranicznym. Projekt poprzez założenie, że uczniowie z Zgorzelca i Görlitz wspólnie badają historię swojego regionu, wspiera wzajemne zrozumienie i spójność poprzez granicę. Uczniowie wspierani są przez nauczycieli, historyków i świadków tamtych czasów.

Uczestniczące szkoły, samorządy i partnerskie instytuty pokazują na określonym czasowo i przestrzennie przykładzie z powojennej historii polsko-niemieckiego pogranicza, jak może się udać wspólne zajmowanie się historią własnego regionu i jak można tworzyć wspólną „przestrzeń historyczną”.

Projekt bazuje na polsko-niemieckim partnerstwie, które w swoich strukturach i instrumentach opiera się na trwałych podstawach a poprzez wspólne opracowywanie nowych materiałów i form dydaktycznych wykracza daleko poza uzgadnianie wspólnych podręczników. Partnerstwo to pełni funkcję przykładu nauczania trudnej polsko-niemieckiej historii na pograniczu nad Odrą i Nysą. Tym samym rozpoczęty jest dialog, który może przyczyniać się do przełamywania nadal istniejących uprzedzeń. Na szczególną uwagę zasługuje ponadto fakt, iż dzięki wyborowi uczniów jako grupy docelowej można za pośrednictwem wokółszkolnej sieci w regionie dotrzeć do bardzo szerokiej grupy odbiorców.

Rola wsparcia naukowego i organizacyjnego powinna zgodnie z oczekiwaniami jury polegać przede wszystkim na upublicznieniu i dalszym rozpropagowaniu tego modelu historycznego dialogu z uczniami we wszystkich regionach wzdłuż polsko-niemieckiej granicy.

Kontakt

KINGA HARTMANN-WÓYCICKA
Sächsische Bildungsagentur,
Leiterin des Koordinierungsbüros der Ziel3-Projekte
Konsulplatz 1
02826 Görlitz
Deutschland

tel +49 3581 764690

fax +49 3581 764694

ziel3@schulen.sachsen.de

WWW

www.sba.smk.sachsen.de

Bürger für die Freiheit 1945-1989

Działalność obywateli na rzecz wolności 1945-1989

